

Isforsirane veze - "Slučajne riječi"

Tehnika Isforsirane veze ili "Slučajne riječi" je tehnika koja je zasnovana na slučajno odabranim riječima koje se međusobno povezuju prema unaprijed definiranom problemu. To je tipična individualna tehnika produkcije ideja.

Način primjene

Nastavnik na tabli zapisuje pojam (riječ) koja je u vezi sa temom koja će se realizirati na satu. Zatim svakom učeniku dijeli jednak broj listića na koje treba da upiše što više riječi koje se odnose na zadati pojam, po principu "Jedan listić sadrži samo jednu riječ". Učenici individualno u zadatom vremenskom roku (npr. pet minuta) ispisuju riječi na listiće koje su dobili, rade u tišini i bez dogovora sa drugim učenicima. Popunjene papiriće sa riječima odlažu ispred sebe. Nakon određenog vremenskog okvira (nakon pet minuta), nastavnik će zamoliti učenike da prestanu sa radom. Uzima jednu vrećicu i u nju kupi listiće sa riječima. Kada pokupi sve listiće, dobro ih izmiješa u vrećici, a zatim ide od klupe do klupe i svakom učeniku dijeli po jednu hrpicu papirića. U ovom momentu učenici dobijaju listiće sa riječima koje su ispisali drugi učenici, ali postoji vjerovatnoća da dobiju i dio svojih listića. Nakon toga svaki učenik izvlači iz svoje hrpice po dvije slučajne riječi i odvaja ih, jednu na desnu stranu, a drugu na lijevu stranu. Zatim pokušava te dvije riječi smisleno povezati, koristeći se različitim asocijacijama, životnim iskustvom i ranije stečenim znanjima, ali se mora voditi računa da se te "isforsirane veze" odnose na postavljeni (zapisani) pojam na tabli.

Primjer primjene

U nastavi Moje okoline u III razredu se realizira nastavna jedinica Ptice (sistematizacija). Učenici su usvojili nastavne sadržaje o pticama (stanište, izgled, ptice selice, ptice stanarice i sl.) Za očekivati je da učenici znaju imenovati ptice koje vide u svom okruženju (selice, stanarice), ali isto tako znaju i ptice koje ne žive u našim krajevima, poznaju koje ptice lete, ptice koje ne lete, kako se ptice rađaju i sl. Slijedi model primjene tehnike Isforsirane veze - "Slučajne riječi" u glavnom dijelu sata

za nastavnu jedinicu Ptice (sistematizacija).

Etape su sljedeće:

- Nakon najave nastavne jedinice nastavnik ispisuje pojam PTICE na tabli ili flipchart papiru
- Učenicima dijeli listiće za individualno ispisivanje riječi koje ih asociraju na zadati pojam (svakom učeniku dati minimalno 20 listića)
- Učenici samostalno ispisuju riječi koje ih asociraju na zadati pojam PTICE u određenom vremenskom okviru od 5 minuta.
- Nastavnik skuplja popunjene listiće i stavlja ih u vrećicu (ili kutiju), a nakon toga ih dobro promiješa
- Učenike dijeli u četiri grupe po šest učesnika (učenici izvlače sličice na kojima se nalaze ptice: roda, lasta, labud, pingvin) i formiraju se grupe: rode, laste, labudovi, pingvini
- Svakoj grupi dijeli po jednu hrpicu listića sa ispisanim riječima
- Zatim slijedi realizacija zadatka u malim grupama

Svaki učenik izvlači po dvije slučajne riječi iz hrpice koja se nalazi na sredini stola i asocijacijom ih dovodi u vezu. Kada uoči vezu između riječi i poveže ih sa zadatim pojmom PTICE, ostali članovi grupe mu mogu postaviti neko dodatno pitanje ili njegovu "isforsiranu vezu" unaprijediti da se formira "smislena veza". Kada je veza smislena, učenici je zapisuju na papir A3 formata u vidu sheme koja u sredini ima upisan pojam PTICE. nakon toga sljedeći član grupe izvlači dvije riječi i dovodi ih u vezu kao i njegov prethodnik. Na ovaj način se shema na papiru postepeno popunjava. Potrebno je da učenici vode računa da riječi koje su upotrijebili ne vraćaju ponovno na hrpicu u sredini stola. Ovu aktivnost realiziraju dvadeset minuta.

- Prezentacija rezultata na nivou velike grupe

Nakon realizacije aktivnosti u malim grupama, predstavnici grupa izlaze pred tablu i svoje grupne sheme postavljaju oko pojma PTICE koji je nastavnik zapisao prije početka realizacije aktivnosti. Svaki predstavnik čita asocijacije koje su nastale za slučajne riječi koje su dobili i izvlačili tokom rada u malim grupama.

- Pojašnjenje pojedinih asocijacija na nivou velike grupe ukoliko se za tim ukaže potreba

Sugestije

Nastavnik može ključni pojam zapisati na hamer papir ili flip-chart papiru, a da se grupni radovi sa asocijacijama tokom prezentacije zalijepe. Na ovaj način nastaju razredne sheme koje se mogu postaviti na zid u učionici, i u toku sedmice, mjeseca, obogaćivati sa novim činjenicama o pticama. Također, dodavanjem zanimljivih slika uz pomenute sheme mogu nastati zanimljivi razredi plakati, a iste je moguće postaviti i na holu ispred učionice kako bi učenici iz drugih odjeljenja (ili roditelji)

mogli proanalizirati sadržaj istih i saznati nešto novo o pticama.

Tags

Obrazovne strategije

Collections

Metodika i didaktika

Atorski tekstovi